

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Західнодонбаський інститут

МАУП

Кафедра економіки та менеджменту

«Затверджую»

Директор

Житник Н.В.
Житник Н.В.
Директор

“28” червня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту
Протокол № 5 від 26.06.2024 р.

Завідувач кафедри *Т.І. Тищенко* Тищенко Т.І.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

спеціальності: 051 Економіка
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: Економіка
(назва освітньої програми)

ЗАХІДНОДОНБАСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра економіки та менеджменту

Назва дисципліни	<i>Економіка підприємства</i>
Викладач (-і)	<i>Тищенко Тетяна Іванівна</i>
Портфоліо викладача (-ів)	https://zi-maup.com.ua/portfolio-vykladachiv-ekonomika-ta-menedzhment/
Контактний тел.	<i>0957894371</i>
E-mail:	kafedra_economics_management@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://zi-maup.com.ua/metodychni-materialy-sylabusy/
Консультації	<i>Середа (непарний тиждень), п'ятниця (парний тиждень) 15.10 -17.10</i>

6. Коротка анотація до дисципліни.

Дисципліна «Економіка підприємства» відноситься до навчальних дисциплін, вивчення яких забезпечує майбутніх фахівців теорією і методологією дослідження економічних явищ, процесів, результатів, які становлять зміст діяльності підприємства і є передумовою розробки, прийняття та підтримки управлінських рішень.

7. Мета та завдання дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

8. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Таблиця 2

Компетентність	Ступінь сформованості
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері організації трудових процесів або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Soft-skills / Загальні компетентності(ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Hard-skills / Спеціальні (фахові)компетенції	СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Формування сукупності компетентностей спрямоване на досягнення програмних результатів навчання:

ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема членів колективу.

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

9.Опис навчальної дисципліни

Таблиця 3

Найменування Показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	Денна
Курс	2
Семестр	3
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, в тому числі:	150
Аудиторні	34 лекційних та 18 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	2 модульні контрольні роботи
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	98 годин в планах семінарських занять, завданнях для самостійної роботи студентів (рік видання 2022), надається студенту занятті при ознайомленні з силабусом.
Форма семестрового Контролю	Іспит

10. Статус дисципліни: обов'язкова

11. Пререквізити - для успішного вивчення дисципліни потрібно добре знати такі курси: економічна теорія, основи маркетингу, менеджмент, нормування праці, організація проектування підприємства.

12. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

- Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws
– програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiatus, Antiplagiat, Unichek).

13. Політика курсу:

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Західнодонбаського інституту ПрАТ «ВНЗ»МАУП»).

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

14. Тривалість курсу: 150 годин (5 кредитів ЄКТС), з них: 52 години аудиторної роботи, 98 годин – самостійної роботи, залік

15. Форми і методи навчання. Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, практичні, семінарські заняття, консультації.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і

дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання. Програмою курсу передбачено посилену практичну підготовку (*зміст і критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни*).

- 16. Оцінювання знань** здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG8_8Hg8D/view).

17. Система оцінювання навчальних досягнень

Таблиця 4

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10	11	11
Відвідування практичних занять	1	7	7	7	7
Робота на практичному занятті	5	7	35	7	35
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-	-	87	-	88
175:60=2,9. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,9 = загальна кількість балів.					
-					

До відомості обліку успішності вносяться сумарні результати поточних досягнень (поточного (рубіжного (модульного)) контролю, бали, отримані студентом за усі передбачені, види навчальної діяльності) та підсумкового контролю за формулою:

$$ZO = \frac{РПД + РПК}{K}$$

ZO – загальна оцінка;

РПД - результати поточних досягнень студента РПК - результати підсумкового контролю

K розподілу з таблиці 4.

Календарно-тематичний план

18. РОЗПОДІЛ ГОДИН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 5

Види робіт за навчальним планом	Години
Аудиторні заняття, у т.ч.:	52
Лекції	34
Практичні заняття	18
Самостійна робота	98
Всього:	150(5 кредитів)
Форма підсумкового контролю	Іспит

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 6

	Назва теми	Кількість годин			
		Усього годин / Кредитів	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Основні фонди і обіговий капітал.					
1	Теорії підприємств і основи підприємництва.	8	2		6
2	Види підприємств, їх організаційно-правові форми.	8	2		6
3	Зовнішнє середовище господарювання підприємств.	8	2		6
4	Структура та управління підприємством.	8	2		6
5	Ринок і продукція.	8	2		6
6	Планування діяльності підприємства.	8	2		6
7	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.	10	2	2	6
8	Капітал підприємства. Основні виробничі фонди підприємства.	12	2	4	6
Модуль 2					
Змістовний модуль 2. Результативність діяльності підприємства					
9	Економічна ефективність інвестицій.	10	2	2	6

10	Інноваційна діяльність.	8	2		6
11	Виробнича потужність підприємства і виробнича програма.	10	2	2	6
12	Організація виробництва і забезпечення якості продукції..	8	2		6
13	Витрати на виробництво та реалізацію продукції.	12	4	2	6
14	Фінансово – економічні результати діяльності підприємства.	10	2	2	6
15	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.	8	2		6
16	Економічна безпека та антикризова діяльність.	8	2		6
	Контрольна робота	4	4		
	Разом	150	34	18	98

19. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (презентаційні повідомлення на семінарські заняття).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

Для ефективного засвоєння курсу пропонуються наступні форми самостійної роботи для студентів:

- ознайомлення з основною і додатковою літературою;
- пошук спеціальної літератури, каталогів, статистичної інформації, наукових статей;
- виконання творчого завдання з певної тематики;
- підготовка доповідей і повідомлень для семінарів;
- самостійна підготовка за окремими розділами курсу.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (підготовка власного авторського тренінгу) за обраною темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за питаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму);

систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену

Самостійна робота студента передбачає поглиблене розкриття теми, що виноситься на семінарське (практичне) заняття зі складанням мультимедійної презентації чи написанням наукової доповіді.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» здійснюється на основі виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами).

20. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п\п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених	10 бали

	запитань тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

21. Шкала відповідності оцінок

Таблиця 7

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

22. Рекомендовані джерела (література)

Основна (базова):

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 488 с.

2. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

3. Економіка підприємництва: підручник. / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. // Окландер Т.О. Ветрогон О.В. Петрищенко Н.А., Серьогіна Н.В. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 708

4. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л.Г. Липич. -Луцьк : ВежаДрук, 2021.

5. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства. Навч.посібник. К. Гельветика. 2020 р. 436 с.

Додаткова література:

6. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учб. л-ри, 2018. 260 с. 9. Економіка підприємства : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : ХНУВС, 2017. 192 с.

7. Кривов'язюк І. В., Войтович С. Я. Економіка інноваційного підприємства: навч. посіб. Рівне: Волин. береги, 2015. 240 с.

11. Липич Л., Хілуха О., Кушнір М. Теоретичні підходи до формування моделей компетентностей у системі управління людськими ресурсами підприємства. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. № 1 (67). С. 78–82.

8. Лойко В. В., Макаровська Т. П. Економіка підприємства : навч. посібн. Київ : КНУТД, 2015. 267 с.

9. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 352 с.

10. Посилкіна О. В., Деренська Я. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання 8 ризиків: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2018. 197 с.

15. Посохов І. М., Управління ризиками у підприємстві: навч. посіб. Харків: НТУ «ХП», 2015. 220 с.

11. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб./Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В. та ін./ за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 571 с.

12. Шваб Л. І. Економіка підприємства : підручник. Київ : Каравела, 2015. 416 с.

13. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. І доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.

Електронні ресурси:

1. Господарський кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Цивільний кодекс України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

3. Положення (стандарти) URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalnipolozhennja1>